

दिनांक ०२/११/२०२० कोकण विभागातील वेटलँड संदर्भात पाणथळ तक्रार निवारण समितीच्या ३१ व्या बैठकीची टिपणी
मा. विभागीय आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली ऑनलाईन बैठक सकाळी ११:०० वाजता.

१. मागिल बैठकीचा आढावा.

अ.क्र	विषय	झालेली चर्चा व घेण्यात आलेला निर्णय	कार्यवाही करणारी यंत्रणा
*	पाणथळ क्षेत्राचे संरक्षण करण्याच्या दृष्टीने मा. अध्यक्षांनी प्राधान्याने सर्व सदस्यांना दिलेल्या सूचना	<ul style="list-style-type: none"> समितीचे अध्यक्षांनी पाणथळ क्षेत्राचे संरक्षण व संवर्धन करण्याच्या दृष्टीने सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना पाणथळ समितीचे गांभिर्य लक्षात घेऊन प्रत्येक जिल्हा निहाय आढावा घेतला व त्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे महत्वाच्या सूचना दिल्या आहेत. जिल्हाधिकारी मुंबई शहर :- समितीच्या अध्यक्षांनी जिल्हाधिकारी मुंबई शहर यांचे प्रतिनिधींना (SLR) यांनी आता पर्यंत ९ वेटलँड क्षेत्रावर National Wetland Atlas नुसार एकूण किती जागा पाणथळ आहे आणि सध्यास्थितीत त्यांचे संरक्षणाकरिता काय उपाययोजना केली ? संबंधीत जागा कोणाच्या मालकीची आहे, महापालिकेने केलेली कार्यवाही, संबंधीत अधिकारी कोण आहेत या बाबत सर्व माहिती समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. जिल्हाधिकारी पालघर :- पालघर जिल्हयातील ८७ पाणथळ क्षेत्रातील ६ Identify झाले असून प्रलंबित ८१ तहसिलदार प्रांत कडून Verify करण्याची कार्यवाही १५ दिवसात पुर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. जिल्हाधिकारी रत्नागिरी :- समितीने रत्नागिरी जिल्हयातील पाणथळ ६२ जागा असतील उदा. तलाव, सरोवर याला पाणथळ क्षेत्र घोषित करण्याच्या सूचना दिल्या व त्या अनुषंगाने नव्याने पाणथळ क्षेत्र तपासण्यास सांगितले. जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर :- या संदर्भात ४९ पाणथळ क्षेत्र तपासण्यात आले होते. त्यामध्ये ४ क्षेत्र पाणथळ असल्याचे चे दिसून येत असे जिल्हाधिकारी यांनी सांगितले होते. परंतु ज्या ठिकाणी पाणथळ क्षेत्र आहे त्याचे योग्य तपासणी करण्याच्या सूचना दिल्या व त्यांचे छायाचित्रासहीत अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	संबंधीत सर्व जिल्हाधिकारी

*	<p>नोडल अधिकाऱ्यांच्या उपस्थितीबाबत.</p>	<ul style="list-style-type: none"> समितीच्या अध्यक्षांनी सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना अतिरिक्त जिल्हाधिकारी किंवा निवासी जिल्हाधिकारी यांना समितीसाठी नोडल अधिकारी यांना नियुक्त करण्यास व नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्याचे नाव, पदनाम, मोबईल, ईमेल याबाबतची माहिती सदस्य सचिवांना पत्राद्वारे कळविण्याचे निर्देश दिले आहेत. नोडल अधिकारी पालघर, डॉ. किरण महाजन, निवासी उप जिल्हाधिकारी, पालघर, 9822434196, रत्नागिरी- श्री. दत्ता भडकवार, निवासी उप जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी 9967436012 उर्वरित नोडल अधिकाऱ्यांची माहिती प्रलंबित आहे. 	<p>सर्व जिल्हाधिकारी, सर्व महानगरपालिका, सिडको</p>
१	<p>श्री. धिरज परब:- पालघर जिल्हयातील वसई तालुक्यात वरसावे पूल महामार्गापासून लोढा जैन मंदिर पर्यंतच्या परिसरात कांदळवन, पाणथळचा नाशकरून, सीआरझेड, इकोसेन्सेटिव्ह झोनमध्ये चाललेल्या प्रचंड भराव- बांधकामा प्रकरणी.</p>	<ul style="list-style-type: none"> जिल्हाधिकारी पालघर यांच्या इमेलद्वारा प्राप्त अहवालानुसार सदर ठिकाणी लाढा जैन मंदीरपर्यंतच्या परिसरात जमीनीवर भराव होऊन कांदळवनाचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास आल्याने पोलीस स्टेशन वालीव येथे गोपीनाथ रामचंद्र भोईर, मंजीली मदन भोईर, अभिजित मदन भोईर यांचे विरुद्ध दि.१६.०३.२०१९ रोजी गुन्हा रजि. नं. ०२४२/२०१९ अन्वये दाखल करण्यात आलेला आहे. 	<p>वसई विरार महानगरपालिका जिल्हाधिकारी पालघर</p>
२	<p>श्री. धिरज परब: - भाईदर पूर्व, जेसलपार्क येथे वसई खाडी किनारी कांदळवन, पाणथळ, सीआरझेड १ मध्ये मेरीटाईम बोर्ड ने जेट्टी, रॅम्प व पालिकेने रस्ता बांधकामे केले बाबत.</p>	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात MCZMA यांच्यामार्फत सदर जागेवर काम करण्याच्या परवानग्या जानेवारी २०१७ मध्ये घेण्यात आल्या आहेत. या तक्रारीबाबत महाराष्ट्र मेरिटाईम बोर्ड, मुंबई यांच्या दि. २२ ऑक्टोबर २०२० रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी नवीन जेट्टीची लांबी वाढवून मजबुतीकरण करण्याकरिता पर्यावरण विभागाकडून CRZ Clearance, SEIAA Clearance प्राप्त करून घेण्यात आला असून त्या अनुषंगाने काम करण्यात असून परवानगीची कागदपत्रे सादर केली आहेत. सदरचे काम लोकहितास्तव CRZ Notification नुसार करण्यात आले आहे. तसचे या ठिकाणी कोणत्याही कांदळवनाचा न्हास झालेला नाही असे अहवालात नमूद केले आहे. तहसिलदार ठाणे यांचे अहवालानुसार सदर जागेवर जेट्टीचे काम केलेले असून कांदळवनाचे नुकसान झालेबाबत प्रथमदर्शनी दिसून येत नाही. 	<p>तहसिलदार ठाणे (जिल्हाधिकारी ठाणे आणि मिरा-भाईदर महानगरपालिका आणि तहसिलदार ठाणे</p>
३	<p>श्री. धिरज परब: - जेसलपार्क खाडी पात्रात व किनारी कांदळवन, पाणथळ मध्ये महापालिके कडून बेकायदा नाले बांधून सांडपाणी सोडणे तसेच कचरा, निर्माल्य प्लॅस्टिक व अन्य साहित्य टाकून पर्यावरणाचा न्हास</p>	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात MCZMA यांच्यामार्फत सदर जागेवर काम करण्याच्या परवानग्या जानेवारी २०१७ मध्ये घेण्यात आल्या आहेत. या तक्रारीबाबत महाराष्ट्र मेरिटाईम बोर्ड, मुंबई यांच्या दि. २२ ऑक्टोबर २०२० रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी नवीन जेट्टीची लांबी वाढवून मजबुतीकरण करण्याकरिता पर्यावरण विभागाकडून CRZ Clearance, SEIAA Clearance प्राप्त करून घेण्यात आला असून त्या अनुषंगाने काम करण्यात असून परवानगीची कागदपत्रे सादर केली आहेत. सदरचे काम लोकहितास्तव CRZ Notification नुसार करण्यात आले आहे. तसचे या ठिकाणी कोणत्याही कांदळवनाचा न्हास झालेला नाही असे अहवालात नमूद केले आहे. तहसिलदार ठाणे यांचे अहवालानुसार सदर जागेवर जेट्टीचे काम केलेले असून कांदळवनाचे नुकसान झालेबाबत प्रथमदर्शनी दिसून येत नाही. 	<p>तहसिलदार ठाणे (जिल्हाधिकारी ठाणे आणि मिरा-भाईदर महानगरपालिका आणि तहसिलदार ठाणे</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ● त्या अनुषंगाने सदरची तक्रार बंद करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे. 	
४	<p>श्री. स्टॅलीन डी - दि.३१.०१.२०१९</p> <p>Please act to stop illegal destruction of wetlands In Wadala /nearby areas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● सदरची जागा मिठागरे विभागाची असून तेथे भराव पुन्हा सुरु असल्याचे तक्रारदार यांनी सांगितले. ● डेप्युटी सुप्रिडेंट यांनी सदर ठिकाणी ०५.१० २०२० रोजी स्थळ पाहणी केली असून ४०ते ५० ट्रक भराव केला असल्याचे अहवालात नमूद केले असून याबात वडाला पोलीस येथे तक्रार नोंदविण्यात आली आहे. ● त्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी मुंबई शहर यांच्या दि. १४.१०.२०२० रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी डेब्रिज भरणी केल्याबाबत सॉल्टपॅन विभागाकडील विहित कायदा व नियमानुसार संबंधीतांवर (FIR) दाखल करणेबाबत कायदेशीर कार्यवाही तात्काळ करणेत यावी असे नमूद केले आहे. 	<p>जिल्हाधिकारी मुंबई शहर</p> <p>सहाय्यक पोलीस आयुक्त, वडाला</p>
५	<p>श्री. सुनिल अगरवाल व श्री. स्टॅलीन डी. २४.०३.२०१९</p> <p>Drying up of Panje Wetland in Uran & debris dumping in Bhenkhal</p> <p>The Nature Connect Foundation: - Save Panje wetland</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● या संदर्भात सिडको व NMSEZ नुसार पाणजे हे क्षेत्र हे National Wetland Atlas नुसार सदरची जागा पाणथळ जागा नसून सदरचे क्षेत्र हे SEZ (Special Economic Zone) मधील असून पाणजे हे क्षेत्र CRZ मधील असून त्यांचे संरक्षणासाठी नवीन Wetland Atlas मध्ये समावेश करण्याची कार्यवाही करण्यास जिल्हाधिकारी रायगड यांना निर्देश समितीच्या अध्यक्षानी दिले. ● त्या अनुषंगाने समितीने सिडको यांच्या प्रतिनिधींना सदर ठिकाणी कांदळवनाचे नुकसान होऊ नये यासाठी पावसाच्या काळात फक्त सदर ठिकाणचे गेट बंद करण्याचे निर्देश दिले व इतर वेळी पुर्णपणे गेट खुले ठेवण्याचे निर्देश दिल्या आहेत. ● तसेच समितीने पाणजे येथे कांदळवनाची सुमारे १० ते १५ लहान झाडे तोडल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे योग्य ती कार्यावाहीसाठी तहसिलदार उरण यांना निर्देश दिले ● तसेच भेंणखळ येथील जागेचे सिडको अंतर्गत असलेल्या Planning Authority ने जागा Restore करण्याच्या सुचना दिल्या व सिडको यांनी पर्यावरण विभागाच्या मदतीने सदर जागेबाबत १५ दिवसात योग्य ती कार्यवाही करून जागा Restore करून अहवाल सादर करावा असे समितीने निर्देश दिले आहेत. 	<p>जिल्हाधिकारी रायगड व सिडको</p> <p>अहवाल अप्राप्त</p>
६	<p>श्री. समिर सुभाष वर्तक आणि मॅकेन्झी डांबरे दि. २२/०२/२१९</p> <p>भुईगाव येथील पाणथळ जागेवर तिवरांची कत्तल होऊन</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● या तक्रारीबाबत तहसिलदार वसई यांचे दि.११.१२.२०१९ च्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी सर्वे नं. २२०, सर्वे नं. १६३ सरकारी खाजण मध्ये एकूण १६ अनधिकृत तलाव ४ पत्र्याचे शेड एक पाण्याचे इंजीन निष्कासीत करण्यात आले आहे. 	<p>जिल्हाधिकारी पालघर</p> <p>वसई विरार महानगरपालिका</p>

	अतिक्रमणाबाबत शासनाच्या उदासीन धोरणाबाबत बेमुदत उपोषणाबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> सदर जमीनीवर कोळंबी प्रकल्पासाठी बांधलेल्या अनधिकृत तलाव देखील जे.सी.बी यंत्रणे मार्फत निष्कासीत करण्यात आले आहे. त्या अनुषंगाने सदरची तक्रार बंद करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे.. 	
७	श्री. फ्रान्सिस डिसोजा:- अध्यक्ष, हरीत नैसर्गिक वेभव बचाव अभियान, भुईगाव ता. वसई (मौजे भुईगांव सर्वे क्र. २२०)		
८	श्री.धिरज परब यांच्या तक्रारी संदर्भात. भाईदरच्या उत्तन येथील एस्सेलग्रुपने (पॅन इंडिया) कट कारस्थान करून कांदळवनाची प्रचंड तोड व बांध घालून पर्यावरणाचा न्हास केल्या प्रकरणी.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी बाबत समितीने तहसल्लिदार, मुंबई उपनगर, पर्यावरण विभागाचे अधिकारी, वन विभागाचे अधिकारी यांनी श्री. हरीश पांडे यांच्या सोबत सदर जागेची पुन्हा स्थळ पाहणी करुन त्याबाबत केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. बी.एम. सी, एम. एम आर.डी.चे अधिकारी आणि वन विभाग यांच्यामार्फत एकत्र स्थळ पाहणी करण्याच्या सचूना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी ठाणे अहवाल अप्राप्त
९	श्री. स्टॅलिन डी दि.२०.०१.२०२० Reclamation of Wetlands left from Kharigaon toll plaza as one drives from Thane to Kalyan.	<ul style="list-style-type: none"> सदर ठिकाणची जागा ही खार जमीन आहे, तेथे कांदळवन देखील आहे तसेच तेथील पाण्याचे प्रवाह देखील बंद करण्यात आलेले आहे. तसेच सदर ठिकाणी भराव देखील करण्यात आला आहे. वनक्षेत्रपाल भिवंडी यांचे दि.१०.०८..२०२० रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाण हे दिवा-कोपर रेल्वे ट्रॅक शेजारी असून म्हाताडी गावामध्ये असून ट्रॅक पलीकडे शिवमंदीर आहे. तसेच सदर ठिकाणी ॲविसिनिया मरिना या कांदळवन प्रजातीची मोठे झाडे जवळपास २ ते ३ महिन्यापूर्वी मुळासकट तोडलेली दिसून आली. तसेच या ठिकाणी तळ्यांसाठी बांध टाकून तळे बनविल्याचे दिसून आले. सदरचे क्षेत्र हे वन विभागाच्या ताब्यात येत नाही. त्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी ठाणे यांनी सदर ठिकाणी योग्य ती कार्यवाही करुन अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी ठाणे व ठाणे महानगरपालिका, पर्यावरण विभाग

१०	श्री. बी.एन. कुमार दि.22.01.2020 Dangerous burial of wetlands at Ghansoli, Navi Mumbai.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी बाबत सिडको यांच्या दि. ०८.१०.२०२० रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी कांदळवनापासून बऱ्याच अंतरावर घनकचरा टाकलेला होता. सदरचा घनकचरा हटविण्यात आला आहे. तसेच या बाबत तक्रारदाराचे समाधान झालेले आहे. त्या अनुषंगाने सदरची तक्रार बंद करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे. 	जिल्हाधिकारी ठाणे आणि सिडको
११	श्री. सुनिल अगरवाल दि.24.02.2020 Debris dumping in TS Chanakya Wetlands	<ul style="list-style-type: none"> तहसिलदार ठाणे यांच्या दि. २१.१०.२०२० रोजी प्राप्त अहवालानुसार सदर ठिकाणी तक्रारदारासोबत दि. १९१०.२०२० रोजी स्थळ पाहणी करण्यात आली असून सदर जागेवर बांधावर पूर्वीच अंदाजे २ ब्रास डेब्रिज टाकेले असून कांदळवनास कोठेही नुकसान झालेले नाही. सदर जागेवरील डेब्रिज हटविण्याची कार्यवाही सिडको मार्फत आठ दिवसात पूर्ण होईल असे अहवालात नमूद केले आहे. 	जिल्हाधिकारी ठाणे, तहसिलदार ठाणे यांचा अहवाल प्राप्त आणि सिडको

नवीन पाणथळ तक्रार

अ.क्र	विषय	झालेली चर्चा व घेण्यात आलेला निर्णय	कार्यवाही करणारी यंत्रणा
१	श्री. सुनिल अगरवाल दि.११.१०.२०२० Wetland being filled up overnight Institute of Geo- magnetism campus (IIG Panvel) Water body	या तक्रारीबाबत सिडको यांच्यामार्फत स्थळ पाहणी करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करावा.	सिडको